

אמונת חיים

מרכז רוחני לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון חג הפסח תשע"ט

ערב פסח ♦ פרשת אחרי

דברי אלוקים חיים כ"ק מרן רבינו הגה"ק זיע"א

ולתוכחה ורוצים לשמוע ורוצים בתשובה שאליהם יגיד ויורה וכו' ומסיים הנועם אלימלך שזהו שכתוב דבר אל אהרן אחיך ר"ל שהוא אחיך ורוצה במעשים טובים ויקבל תוכחה ממך.

והואיל ואיתנא להכי אפשר גם לפרש על פי מש"כ השל"ה הק' על הפסוק הזה הוכיח חכם ואל תוכח לך, והקשה למה לא כתוב הוכיח לחכם (עם ל) וכן היה לו לכתוב אל תוכח לל"ץ (עם ל) ולכן כתב שהכוונה הוא שאם אדם בא להוכיח לאדם אל יוכיחו בכעס אלא בנועם ובאהבה ויגיד לו הלוא אתה איש חכם ולמה תעשה כזאת ומה ראית לשטות זה לעשות עבירה שאמרו חז"ל אין אדם חוטא אלא אם כן נכנסת בו רוח שטות, ואם כך תגיד לו, אז יקבל תוכחתך בטוב טעם אבל אם תוכיח אותו בכעס וברוגז ותגיד לו למה עשית כזאת הלא אתה רשע ולך וכו' משמות הגנאי, הלוא האדם זה לא ישמע אליך ולכן מסיים הפסוק הנ"ל "פן ישנאיך" באם תוכחתך אליו הוא בגנאי שתאמר לו שלץ הוא, אלא תוכיחו ולומר שהוא חכם ולא מתאים לו שיעשה שטות כזאת ולכך יאהבך ויקבל תוכחתך.

ולפי זה אפשר גם כאן לומר שה' ציוה למשה שיגיד לאהרן אחי אתה לי ולבניו יגיד שהם בני אחיו הצדיקים והחכמים ולא מתאים להם שיבואו בכל עת לקודש שזה נראה שיש כאן איזה זילזול בקודש שאפשר לבוא מתי שירצו, ואז יקבל אהרן התוכחה הזאת וגם בניו, כן אפשר לומר בפשט הפסוק על פי דברי הנועם אלימלך והשל"ה הק'.

~ ~ ~

ומה שהקשינו לעיל למה כתב "אחרי מות" והיה די שיכתוב "במות" שני בני אהרן, נביא עוד מה שכתב הרה"ק רבי אלימלך זיע"א (נועם אלימלך) על דרך הרמז בפרשה הזו. דהנה הצדיק מהפך מידת הדין לרחמים, ואף אם נגזר על אדם מיתה חלילה, יכול הצדיק לבטל הגזירה ולהופכו לחיים, שכוח בידי הצדיק לעשות כן הוא מחמת שהצדיק עולה בתפילתו בעולמות העליונים אשר שם הוא כולו רחמים, בלא תערובות דין כלל, ושם לא נגזר אותה הגזירה וממשיך משם חיים לאותו האדם, וזה מש"כ (ישעי' ל"ה י) ששון ושמחה ישגו, כל הצדיקים משיגים לעולמות העליונים אשר שם יש ששון ושמחה וכמו שאמר הכתוב (דב"ה א, ט"ז) עוז וחדוה במקומו, וממילא נסו יגון ואנחה וכו' וזהו מש"כ אחרי מות שני בני אהרן ר"ל, שיש כוח ביד הצדיק, שיהיה כבר "אחרי מות" כלומר לבטל המיתה מאיזה אדם, וכמו שאומרים בני אדם על דבר הנתבטל, שאומרים שכבר הוא אחר הדבר ההוא, ולא יהיה זה עוד, ואמר הכתוב על ידי דבר מה יכול הצדיק לבטל, ומפרש "בקרבתם לפני השם" פירוש הנ"ל שע"י שמתקרבים לפני ה' לעולמות העליונים, אז "וימותו" ר"ל שהרי הוא כאילו כבר נתקיים הדין של מיתה, ובאמת נמשך להם חיים על ידי הצדיק ע"כ.

ואם כן רואים אנו מדבריו הק' מה גדול הוא כוח הצדיק, ועלינו להשתוקק לזה לבוא למדרגותם של הצדיקים, וכמו שאמרו חז"ל שחייב אדם לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי אברהם יצחק ויעקב, וכבר כתב הרמב"ם שיכול כל אדם להיות כמשה וגם האור החיים הק' כתב כן, (ורק בבביאות א"א להגיע למדרגת משה).

וגם עלינו מוטל להיות דבוקים בצדיקים וקדושים ולילך בדרכיהם הק' ואז נזכה שהצדיק בתפילתו ובמעשיו הטובים, יגרום שה' יתברך ישפיע עלינו ברכה וחיים ושלוה וכל טוב עד שנזכה להגאולה השלימה מתוך רחמים וחסדים מגולים במהרה בימינו אמן.

וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן בקרבכם לפני ה' וימתו, וידבר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך ואל יבוא אל הקודש וגו'.

ויש לדקדק למה אמר אהרן אחיך וכי אין אנו יודעים שאהרן היה אחיו של משה רבינו, והנה יש לדייק עוד בפסוקים האלו באומרו אחרי מות שני בני אהרן, מה הוא הלשון "אחרי מות" היה יכול לומר "במות", וגם מה שאמר הפסוק בקרבכם לפני ה' וימתו, הלא בפרשת שמני (י, א) כתב ויקחו בני אהרן וגו' איש מחתנתו ויתנו בהן אש וכו' ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אותם, וכאן כתב הסיבה של מיתתם משום בקרבכם לפני ה' ולכן וימותו, ולא כתב אש זרה, ובאמת התרגום אנקלוס כתב כאן "בקרוביהן אשתא נוכריתא" וצ"ע.

ונראה לומר כי באמת חז"ל אמרו כמה דברים, בהם ביארו מה היה החטא של בני אהרן, אף שבפסוק כתב בפירוש שהוא משום האש הזרה שהקריבו אשר לא צוה ה', אם כל זאת קיבלו חז"ל שהיה עוד סיבות על מה שהגיע עליהן עונש כזה, ולכן נראה לומר בדרך אפשר, כי אין הכי נמי שהיה כמה דברים שעשו שלא כדת, אבל להגיע לעונש כזה של שריפה, זה היה הכל משום "בקרבתם לפני ה'", כי מכיון שהיו קרובים לה', והקב"ה מדקדק עם צדיקים כחוט השערה וגם קאמר לפני ה' דמצינו בפסוק (דברים ג, ה) שאמר אחרי ה' תלכו וגו' כלומר שיש הבדל בין הליכה לפני ה' לבין הליכה אחרי ה', כי עבד שהוא נאמן למלך, המלך נותן לו ללכת אחריו ולא חושש שהוא יברח מלפניו, משא"כ אם העבד אינו כ"כ נאמן אז המלך מוליכו מלפניו שלא יברח לו העבד, שאם ירצה לברוח הלוא המלך רואהו, מכיון שהוא מלפניו, ואז אע"פ שיש בזה חשיבות לעבד שהולך לפני המלך, אבל יש בזה סיכון גדול שכל מה שיעשה העבד, המלך רואהו ומדקדק עליו כחוט השערה, משא"כ אם העבד הולך לאחוריו של המלך שזה פחות כבוד לעבד, מ"מ אין לו כל כך סכנה שהמלך יקפיד עליו, מכיון שאין הוא רואהו כל הזמן, מכיון שהוא הולך לאחוריו של המלך, ולכן אמר הפסוק, "אחרי ה' תלכו" שלא יהיה דקדוק הדין על האדם, משא"כ אם ילך מלפניו של המלך אז יוכל המלך לדקדק עליו ביותר.

ולפי זה מובן מה שאמר כאן שהסיבה היתה שמתו שני בני אהרן הוא משום "בקרבתם לפני ה'" ולכן וימותו, משא"כ שאם לא היו כ"כ בקרבת ה' ולא היו הולכין לפני ה' אלא לאחרי ה', אז לא היה להם שום היזק ואף שעשו מה שעשו, וכמו שאמרו חז"ל זה בכה וזה בכה, מכל מקום העונש לא היה כ"כ גדול, ולכן אמר ה' אל משה שידבר את אהרן שלא יבוא בכל עת אל הקודש וגו', ולא ימות, שלא יהיה כ"כ קרוב לה' ולא ידקדקו עליו כ"כ מן השמים, וגם אמר לו שיקח אהרן בבואו אל הקודש קרבנות וכמו שכתוב בפסוקים וזה יהיה לו לכפרה שלא יהיה נזק ח"ו לאהרן ולבניו.

~ ~ ~

ומה שכתב אהרן אחיך וכי לא יודעים שהיה אהרן אחיו, נביא דברי קודשו של הרה"ק ר' אלימלך זיע"א בספרו הק' נועם אלימלך שכתב נראה לפרש שהתורה הק' מלמדת לאנשים המוכיחים לבני אדם, שלא יוכיחו לאנשים לצים וריקים אשר בוודאי אין דבריהם נכנסים כלל באזניהם, וכמו שאמר הכתוב (משלי ט, ח) אל תוכיח לך דרך לאנשים המקשיבים לקול תוכחה ומוסר ורוצים בתשובה, אליהם יגיד ויורה להם דרכי התשובה ע"כ, כלומר שה' ציוה למשה שידבר תוכחה לאהרן אחיו הצדיק ובניו הצדיקים המקשיבים למוסר

בינה לעינתים

◇ ליל הסדר ◇

"לכם" היינו עבד כנעני שנאמר בו והיו "לכם" לאחזה, "ולא לו" שהם אינם בגדר עבד עברי שנאמר בו כי טוב "לו" עמך, ולפי שהוציא עצמו מן הכלל כפר בעיקר, שלפי דעתו יש לו דין עבד כנעני לכן אילו היה שם לא היה נגאל. והיה מתעבב שם ונכנס לשער הנו"ן ולא יוצא משם לעולם.

(יפה נוף)

ואמרתם זבח פסח הוא לה' אשר פסח על בתי בני ישראל בנגפו את מצרים ואת בתינו הציל.

וצ"ב כפל לשון אשר פסח על בתי בני ישראל "ואת בתינו הציל". והנראה על פי מה שאמרו חז"ל שהמצרים היו מוליכים את בכוריהם לבתי בני ישראל, כדי להצילם מן המכה, אך מאומה לא הואיל להם, כי מתו גם בהיותם שם, זה שאמר הכתוב, אשר פסח על בתי בני ישראל אלו הבתים שהיו בהם רק ישראלים, ועליהם פסח המשחית לגמרי, ואת בתינו כלומר גם באותם בתים שהיו בהם בכורי מצרים, ולתוכם נכנס המשחית כדי להרוג את הבכורים המצריים, גם שם "הציל" הקב"ה את בכורי ישראל.

(דובר שלום)

בגלות, ובחג הזה בא להם בחינת הדעת, וכמו כן לדורות, זה הרמז בסימן מוציא מצה, היינו כמו מצא אבידה הנ"ל שימצא האדם מה שנאבד מאיתו.

(חסד לאברהם)

ימים אלו יקרי הערך, שעה ליום יחשב (שו"ת אבני נזר או"ח סי' של"ו)

לנו לא פסח, ולא קדשים, ולא תרומה, ולא מעשר שני, רק מצוות משנה לשנה, ואם גם היא לא הועילה בידינו בשלימות. הייטב בעיני ה' חלילה וחלילה.

(חתם סופר)

ושאינו יודע לשאול את פתח לו.

פירש שאינו יודע, דמי שמחזיק עצמו ויודע שהוא אינו כלום אז א-ת פתח לו השערים בשמים מא' ועד ת'.

(דברי חיים)

חסל סידור פסח וכו',

שמעתי מפי מורי ז"ל (החידושי הרי"ם) על שקורין ליל פסח סדר, וכן אומרים חסל סידור פסח, לרמז למה שאמר המהר"ל ז"ל שכמו שיש סדר לטבע כן יש סדר מיוחד לנסים ונפלאות.

(שפת אמת)

ביציאת מצרים הרי זה משובח, א"כ הוי מצוה שאין לה קצבה דאין מברכין עליה. (דברי מהרי"א)

רשע מה הוא אומר מה העבודה הזאת לכם וכו'.

והנראה דהנה ישראל היו במצרים רד"ו שנים ואינא (פדר"א מ"ז) שנחשב גם חמש שנים קודם שירד יעקב למצרים היינו משעה שנולדו מנשה ואפרים נמצא רט"ו שנה שישראל היו חייבים להיות במצרים ת"ל שנה. אבל הואיל ושעבדו אותם גם בלילות כדכתיב "וירא את ענינו" זו פרישות דרך ארץ והדין הוא (קדושין ט"ו.) עבד עברי אינו עובד בלילה מדכתיב "כי טוב לו עמך" לכן נחשבו גם הלילות ועולה למספר ת"ל, כי שני פעמים רט"ו הם ת"ל. אבל עבד כנעני עובד ביום ובלילה דכתיב "והיו לכם לאחזה" שמוטר לשעבדו בלילה, א"כ אם ישראל במצרים היה להם דין עבד כנעני ממילא אין הלילות נחשבים ויצאו קודם הזמן. והו שאלת הרשע הלא יש לכם דין העבודה שאתם חייבים עדיין לעבוד שיצאתם קודם הזמן, והלילות לא השלימו דכתיב "לכם" שמוטר לשעבד אתכם בלילה, ועל זה אמר בעל ההגדה לכם ולא לו, דהיינו שהרשע אומר דישראל הם בגדר

◇ גודל קדושת ימי החג ◇

שבכל שנה ושנה מתעורר אור ההוא שהיה במצרים כמ"ש והי' אמונת עיתך דקאי על המועדים חוסן ישועות היינו שבכל שנה בימי הפסח היא חוסן הישועות שהיו בעת ההוא.

(פנים יפות)

ובחג הזה מתעורר הנס כמו בעת יציאת מצרים, והנה ביציאת מצרים היה הדעת

◇ אכילת מצה ◇

בחודש האביב, בזכות המצה שאוכלים בחודש ניסן בפסח.

(דברי יחזקאל)

מצות עשה של אכילת מצה, משומרת בליל פסח, היא יחידה שנשארת לנו מכל מצוות אכילה שבכל התורה, אין

◇ סדר הגדה ◇

כל ימי חיך להביא לימות המשיח. כי כשמספרים ביציאת מצרים ומאמינים שעשה הקב"ה נסים, וכיון שהיה כן בודאי עתיד להיות גם כן נסים גדולים, על ידי זה הוא התקרבות המשיח, וזהו להביא לימות המשיח.

(נפות צופים)

חכם מה הוא אומר וכו'. ואף אתה אמור לו כהלכות הפסח וכו'. כתב בשם אביו זי"ע, שהשי"ת נתן כח בזה הלילה, לכן צריך האב להשיבו תשובה ראויה ונכונה בכדי שתקבע תשובה הזאת בלב הבן תמיד.

(מהרי"ד מבעלזא)

עקיבא ור' טרפון.

וי"ל דאבותיהם של תנאים אלו לא נשתעבדו במצרים משום שר' אליעזר ור' אלעזר בן עזריה ור' טרפון כהנים היו, ור' יהושע היה לוי ושבת לוי הרי לא נשתעבדו, ור' עקיבא היה ממשפחת גרים, וזהו החידוש כאן דעל אף שאבותיהם לא נשתעבדו במצרים מ"מ הרבו לספר ביציאת מצרים, ורמז לזה "וכל" המרבה לספר ביציאת מצרים מ"מ הרי זה משובח, וכ"ל ר"ת וגרים כהנים לויים אפ"ל שלא נשתעבדו ובכל זה מרבה לספר הרי זה משובח.

(שמחת הרגל)

מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח.

ויל"פ הסמיכות דלכאורה קשה למה אין מברכין על ההגדה דהוא מצות עשה ככל המצות כדכתיב והגדת לבנך, ונראה לתרץ כיון דהוי מצוה שאין לה קצבה אין מברכין עליה, כדא"ל סברא זו (במג"א או"ח הל' תפילה) לגבי תפילה דלכך אין מברכין עליה משום דלית ליה קצבה כדאמרין בגמ' (ברכות כ"א.) הלוואי שיתפלל אדם כל היום, ובזה יובן הסמיכות מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים וא"כ שהוא מצוה למה אין מברכין עליה, לז"א שכל המרבה לספר

בפסח שזהו זמן הגאולה, צריך כל אחד ואחד לראות ולהשתדל, שהוא לא יהיה המונע את גאולת הכלל על ידי מעשיו.

(חידושי הרי"ם)

זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים ולא אמר זכור את היום אשר יצאת ממצרים אלא שבכל שנה ושנה הוא היום הזה ממש שיצאנו ממצרים והענין הוא

היום אתם יוצאים בחודש האביב.

איתא בזוה"ק דבזכות מה שישראל אוכלים מצות בפסח ניצלין בדין בראש השנה, ויש לרמז זאת בפסוק הזה, היום, נקרא ראש השנה כמ"ש, וז"ש היום אתם יוצאים, בראש השנה אתם יוצאים בדין,

לובשין הקיטל בליל פסח,

כי ישראל נגאלו ממצרים בשביל שלא שינו שמם לשונם ולבושם, והקיטל הוא מלבוש שאין הגויים לובשים מלבוש כמוהו, ע"כ מראים בלבישתו שבזכות זה נגאלו.

(אמרי פנחס)

כל דכפין ייתי.

עליו כל הטובות, "ויכול", ויהיה לו מה לאכול, שיהיה לו פרנסה בריווח, "כל דצריך", דברים הצריכים "ייתי" עליו ויהיה לו, ואף על פי שאינו כדאי, לזה אמר "ויפסח", וידלג לאדם כמו במצרים, שאף שלא היו ראויים, כתיב ופסחתי עליכם וכו' (זרע קודש)

◇ שביעי של פסח ◇

כשנכנסו המצרים בתוך הים בקשו מלאכי השרת לומר שירה, אמר להם הקב"ה, מעשי ידי טובעין בים ואתם אומרים שירה,

ולכאורה קשה דהיה לו לומר, מעשי ידי נטבעים בים. ואפ"ל דהנה בסנחריב בקרא ויהי בחצי הלילה ויגל אתנם וכו', ואיתא בזה"ק שהקב"ה פתח אזנם של סנחריב וחילותיו ושמעו שירת המלאכים, ומרוב מתיקותם מתו עיי"ש. ואפ"ל דכאן גם כן "ביקשו המלאכים לומר שירה" דהיינו שרצו שהקב"ה יגלה אזנם וע"י השירה שישמעו ימותו כמו בסנחריב, אמר להם הקב"ה מעשי ידי טובעין בים ואתם אומרים שירה, דהיינו שהמצריים הרי טבעו את ילדי ישראל בנילוס, וע"כ אני רוצה לשלם להם מידה כנגד מידה ולטובעם בים ואתם רוצים לומר שירה, ואתי שפיר דהלשון מעשי ידי טובעין קאי על המצריים שטבעו את זכרי ישראל בנילוס.

(הרה"ק ר' שמעלקא מניקלשבורג ז"ע)

במדרש הים ראה וינוס מה ראה ברייתא דר' ישמעאל ראה.

והיא פלאי, ונראה לפרש דהנה איתא בתנא דבי ר' ישמעאל אמר הקב"ה אלמלא לא העליתי את ישראל ממצרים רק בשביל שאינם מטמאים בשרצים דיו ותמוה. ובדרוש שמואל כתב דאיתא בירושלמי (ברכות י"ג) כשחוטאין הבריות מביט הקב"ה בשקצים ורמשים ואומר מה אלו שאין צורך בהם אנו מקיימים אלו שיש צורך בהם על אחת כמה וכמה ע"כ, הוה אין שייך לומר כ"א נגד ישראל שאין אוכלים שקצים ורמשים א"כ אין צורך בהם, משא"כ נגד אומות העולם שאוכלים אותם א"כ יש צורך בהם, וידוע דהשר של מצריים טען הללו והללו עובדי ע"ז אלא שהביט הקב"ה בשרצים וישראל שלא אכלום והווי שלא לצורך ומהם למד הקב"ה זכות לישראל

בק"ו, משא"כ למצריים שאכלו שקצים ורמשים לכן לא יכלו לומר עליהם ק"ו זה ולכן סוס ורוכבו רמה בים. וז"ש המדרש הים ראה וינוס מה ראה ברייתא דר' ישמעאל ראה, היינו התנא דבי ר' ישמעאל הנ"ל שאלמלא לא העליתי את ישראל ממצרים אלא מפני שאין מטמאים בשרצים דיו ולכן שפיר נקרע הים ונתבטל הטענה מה בין אלו לאלו כנ"ל.

(פנינים יקרים)

ותען להם מרים שירו לה' כי גאה גאה

וצ"ב מפני מה אמרו מרים עם הנשים דייקא פסוק זה, ונראה לפרש שכל תכלית יציאת מצרים היה כדי שיקבלו ישראל את התורה, ואיתא בגמ' (ברכות ז.) נשים במאי קא זכיין באקריוי בנייהו לבי כנישתא ובאתנווי גברייהו בי רבנן, ולכאורה יקשה מנלן שהגורם והמסייע לדבר נחשב כאילו עשאו בעצמו, אך יש ללמוד מקריעת ים סוף אשר סוס ורוכבו רמה בים, וקשה אם אדם חטא בהמה מה חטאה ועכ"פ מפני שהיה גורם ומסייע, ומידה טובה מרובה ממידת פורעניות, וא"כ שפיר יש להם לנשים שכר מלימוד התורה מפני שהם מסייעים לבעליהם לעסוק בתורה וזה שאמרה מרים לנשים שירו לה' כי גאה גאה, וכי תינא מה שייכות יש לנשים עם הנס שלא נעשה אלא כדי שיקבלו את התורה, לזה אמרה סוס ורוכבו רמה בים ומשם חזינו דהגורם ומסייע מקבל שכר כאילו עשהו בעצמו.

(בית יצחק)

כי גאה גאה סוס ורוכבו רמה בים

וידוע הקושיא למה הסוסים אשמים בזה שהמצרים עינו את היהודים. ומתמצים את זה כך, שכל מי שמתחבר לאדם רע נהיה מושפע ממנו. ועל זה אנו מבקשים כל יום ותצילנו מחבר רע משכן רע, ואגב מפגע רע, זה כבר העונש בעצמו. אבל בכל אופן הסוסים הלכו עם המצריים יד ביד להכות

את היהודים, אבל אם תאמרו במה הם אשמים שהם עשו כרצון בעליו, אלא אנו יודעים שכל אדם וכל יצור כל אחד מכיר את א' שטעטעלע שלו, (כלומר: כל אחד בדברים שלו יודע להסתדר טוב) ובכמה מקומות מצינו שהסוסים וכדו' ידעו להבחין אם כדאי להם ללכת או לא, כלומר לעשות רצון בעליהם. הבו נזכר בבלעם בן בעור שסוסו ראה את המלאך עומד לפניו עם חרבו שלופה לכיוונו, עצר הסוס ולא רצה ללכת, כי הבין שכאן לא כדאי ללכת, ועוד יוצא בזה שהסוסים היתה להם אישהו ברירה, אבל הם כן הלכו כי סוסים הרי אוהבים מלחמה אז בזה שהלכו יד ביד להכות את היהודים. מגיע גם להם לטבוע כמו חבריהם המצריים. ואם בסוסים עסקינן אז מסופר על אדם אחד שהתענה תענית דיבור במשך ארבעים יום, ובסיומום צפה שאליהו הנביא יתגלה אליו, אך לאכזבתו לא כך היה. ניגש אותו חסיד לרבי ישראל מרח"ן זצ"ל, שכידוע משום כבוד התורה נהג בגנוני מלכות, והיה לו בית מפואר, משרתים, סוסים אבירים. אמרו עליו שהיה לו נעליים מזהב, אך בלי סוליות. כלומר כלפי חוץ נהג בגנוני מלכות – אך בתוכו נהג בשפלות ובענוה. כשראה אותו חסיד את הדר המלכות, חשב לעצמו איך אפשר לעבוד את הקב"ה בצורה כזה... כשיצא האדמו"ר מביתו ניגש אל המרכבה שהיתה רתומה לארבעה סוסים אבירים, והתחיל ללטף אותם, אותו חסיד לא היה יכול לעבור על כך בשתיקה, ניגש לאדמו"ר ושאלו: איזו עבודת ה' יש בליטופו של סוס? ענה לו האדמו"ר: וכי זה נראה לך סוס רגיל! הסוס הזה כבר ארבעים יום בתענית דיבור. בכך רצה לרמוז לו האדמו"ר ששתיקה היא מעלה עצומה אך היא צריכה להיות לשם שמים, גם לשתוק צריך לדעת איך.

◇ והיה אמונת עתיך חוסן ישועה ◇

ימים) ויהי ממחרת נסע משם הרה"ק, ובעל האכסניא סיפר בביהמ"ד שהיה לו אורח חשוב, ואיחל לו כנ"ל. הליצינים שחקו ממנו, שמאמין בדברי איזה אורח עני שבידו להושיע לו. כך שחקו ממנו הליצינים כל השבוע, ויהי ביום השמיני לא הלך עוד לביהמ"ד להתפלל, כי התבייש מאוד מפני הליצים, ונשאר בביתו, לא ארכה השעה באו ודפקו כמה אנשים בפתח ביתו, וכשפתח דלת ביתו אמרו לו האנשים: תיגש לחלון ותראה איך ש"פסח" עומד בחוץ עם כל כליו, שולחן ומיטה וכיוצא, שהפריץ זרקו מבית המזיגה. בעל האכסניא חשב שמשחקים בו כדרכם זה כל השבוע, אמר להם וכי באתם עד לביתי לעשות ממנו ליצנות, נכנסו המה לחדרו, ואחזו בו והעמידו אותו ליד חלון ביתו, אשר משם ראה את הכל ותוכח שאמת בדבריהם. בתוך כך הגיע שליח מאת הפריץ, שהפריץ שלח אחריו שיבוא אליו תיכף ומיד, כך עשה, ושאלו הפריץ האם לא היית אצל איזה ראב"ן? ענה בעל האכסניא בשלילה, ויאמר לו הפריץ, אותי לא תרמה, הנה זה שלושה ימים בא אלי ראב"ן אחד בחלום הלילה, ופוקד ומצווה עלי שאזרוק את "פסח" מבית המזיגה ולהחזירה לך כמקודם, ולא נטיית לבי לכל זאת, יען כי דברי חלומות לא מעלין ולא מורידין, אמנם ידוע שאין דרכי לישון ביום מעולם, והנה באמצע היום הזה נפלה עלי תרדימה, והנה אותו הראב"ן לפני, והזהיר אותי שאקיים דבריו תיכף ומיד, וגם כיבד אותי במכות, והראה לו הפריץ סימני המכות שקיבל מהראב"ן הזה, ואמר לו שלכן זרק את "פסח" תיכף, כי ממכות גם הוא מתירא, ועתה הנה הוא מבקש שיחזור לבית המזיגה כמקדם.

הרה"ק רבי יעקב יצחק מזידיטשוב זיע"א, הנקרא איציקל זידיטשויבער, סיפר שפעם אחד הוא הגיע לעיר נאריעו (בגלילות עיר בעלזא) וניגשו אליו בני העיר ושאלו אם הוא הרה"ק ר' נפתלי מליזענסק, נכד בעל ה"נועם אלימלך" יען כי פניו היו נראים כמו אביו הק'. וענה שהוא בנו, אז סיפרו לו בני העיר את הסיפור הבא: פעם הגיע אביך הקדוש ר' נפתלי הנה, וניגש אליו יהודי אחד מבני העיר והזמין שיכנס אליו ושמה יתאכסן, אמר לו אביך שמסכים ליכנס אצלו בשתי תנאים אלו, אחת שיקבוץ בעבורו מנין יהודים לערבית ולקידוש לבנה, ושנית שיכין לו דגים לסעודה שיעשה אחר קידוש לבנה. אמר לו היהודי שמנין יהודים יקבוץ אליו, אך דגים אין בנמצא כאן, ואף נהר שיש בו דגים אין כאן, לכן אי אפשר להמציא דגים לסעודה. והסכים הרה"ק ר' נפתלי אף בתנאי הראשון, והלך עם היהודי לביתו. בתוך כך הגיע גוי מגלילות פרימישלאן. והכריז בשפה יונית "רבי מאן", היינו שיש לו דגים למכור וקנה היהודי הדגים ממנו, לצורך סעודת האורח. כשראה בעל האכסניא שהקב"ה מילא רצון האורח והגיע דגים בעבורו, הבין שבוודאי איננו איש פשוט, נכנס אליו בעל האכסניא והזכיר את עצמו לפניו לישועה, היות ששכר בית המזיגה מן הפריץ על זמן של שלוש שנים, וכעבור הזמן רצה לחדש החוזה שלו עם הפריץ, נודע לו שכבר שכר יהודי אחר בית המזיגה מן הפריץ, ע"י ששילם לו כסף יותר, והפריץ זרקו החוזה ונשאר ללא פרנסה וכבר קראו לדין תורה, והיהודי אינו רוצה לילך עמו ולהתדיין. שאלו הרה"ק ר' נפתלי: ומה שם היהודי הנ"ל, אמר לו: "פסח" שמו. אמר הרה"ק: נו פסח איז דאך נאר אכט טאג! (פסח זה רק שמונה

◇ סיפורים לשביעי של פסח ◇

◇ טבילה בערב יו"ט ◇

המדינה קינאו בה וארבוה לנפשה, ותגדל ותנשא לאיש, והנה בא עיתה ללדת, והתקשתה בלדתה עד שהגיעה לידי סכנה, והרופאים נתיאשו מלמצוא מזור לנפשה, והנה בא חכם אחד ואמר לאביה המלך, שהוא יכול ליתן תרופה שתלד בשלום בלי מכשול, אך בטרם כל ביקש שיוציאו כל איש מעליה, זולת הוא ואביה המלך, אחרי שיצאו כולם והיו שניהם לבדם, אמר החכם להמלך שיוציא כרוז המבשר ואומר שלבתו נולד ילד למז"ט, ושיעבירו את הקול בכל מדינות המלך, והחכם הבטיח לו, שלאחר שיעשה כדבריו, תלד בתו בנקל. מה לא יעשה אב לטובת בתו היחידה, ועל אף תמיהתו כי רבה על רפואה זו, שמע בקולו. וכך הוה, מיד אחר שהוציאו עליה שם טוב, ילדה בת המלך בניקל. כאן ביקש המלך מאת החכם שיפרש לו פשר עצה זו, להקדים ולפרסם הבשורה להם הגיעה מאי, ענה החכם: דע לך אדוני המלך כי לבתך יש הרבה אויבים, ונשים מכשפות עשו בלהטיהן כל מיני כשפים לגרום לה יסורים, ורצו שתמות בעת לדתה, על כן אמרתי להכריז שכבר יצא הולד בריא וחזק, והכל עבר בשלום, כך שתתיאשנה המכשפות ותחדלנה מלעשות כשפיהן נגדה, ואז אכן תלד באין מפריע. סיים הרבי ר' אלימלך את דברו כן היה בעת שעמדו ישראל על הים שעמדו המשטינים והמקטרגים וקטרגו על בני ישראל שאינם ראויים לאותו נס שיקרע לפניהם הים, וטענו הללו עובדי ע"ז והללו עובדי ע"ז, לכן אמר לו הש"ת למשה מה תצעק אלי, הלא ע"י צעקתך יבינו המקטרגים שעדיין לא נגמר דינם לטוב, וימשיכו לקטרג ביתר שאת, ע"כ מוטב שלא תצעק יותר, אלא דבר אל בני ישראל ויסעו, כאילו כבר נבקע הים, וכשיראו המקטרגים שמשה ציוה לנסוע ולילך לתוך הים, יבינו שכבר נגמר למעלה שיבוא הנס של קריעת ים סוף, ואז יניחו מלקטרג ויתבטלו כל העיכובים, כי אחרי שכבר נגמר ונגזר לטוב שוב אין בכוחם לעכב הישועה, מאז החזיק עצמו מרן מהר"י ז"ע כתלמידו של רבי אלימלך ומספרים שבבואו לעיר ליזענסק פשט את בגדו העליון, (הרעזשוואלקע) כדרך תלמיד אצל רבו, על היות נחשב לתלמיד של רבי ר' אלימלך ז"ע, מסופר שפעם נגלה אליו בחלום למרן מהר"י ואמר לו שמי שלומד בספרו "נועם אלימלך" נחשב לתלמידו!

◇ שירה על מסירות נפש ◇

הרה"ק רבי מרדכי מלעכוויטש ז"ע אמר: היות שיש עוף אשר מזמר ואומר שירה להקב"ה, עד שנקע כריסו, ואני מתפלל ואף על פי כן אני בריא, אולם אם כן, מה חשובה תפילותי? עד שפעם אחד הכין את עצמו לתפילה בהכנה גדולה וכשהגיע לשירת הים, מרוב התלהבות נבקע ריאה שלו מחוזק התפילה והרופאים מלעמבערג אמרו נואש, וטען הרה"ק מלעכוויטש להש"ת וכי רצוני היה שאתפלל רק תפילה אחת כזו, אני רוצה להתפלל עוד, ועזרו הש"ת וחזר לאיתנו, ואח"כ נזדמן שהיה הרה"ק בלעמבערג והיה אצלו המון רב של חסידים, ועבר הדאקטער (רופא) שניסה אז לרפא אותו דרך שם, וראה אנשים רצים ושבים, שאל הדאקטער ריצה זה מה היא? אמרו לו כי הצדיק מלעכוויטש נמצא פה, ותמה הדאקטער ואמר העוד הוא חי, ונשבע כי הוא חי בלא ריאה.

מערכת "אמונת חיים"
מברכת את מעכש"ת
מרן רבינו עט"ר שליט"א
וכלל אנשי שלומינו וכל בית ישראל
א פרייליכן כשר'ן פסח

בשנה האחרונה קודם פטירת הבעש"ט בשנת תק"כ, על הימים האחרונים של חג הפסח בא הרה"ק ר' פנחס מקאריץ זצ"ל, לחוג את החג במעזבוש אצל הבעש"ט ז"ע ומפני ריבוי הגשמים וקלקול הדרכים התאחר מאוד בדרך, עד כי בבואו למעזבוש לא היה לו עוד פנאי לטבול במקוה בערב החג של שביעי של פסח, ואחר התפילה בקבלו פני הבעש"ט ז"ע שאל אותו הבעש"ט: האם היית היום במקוה? השיב ר' פנחס מקאריץ: לא! או אז נאנח הבעש"ט אנחה מרה ועמוקה, ור' פנחס מקאריץ לא הבין את טעם אנחה זו. ואחרי שעות אחדות אמנם נודע לו כי נגזר על הבעש"ט להסתלק מעוה"ז ולולא היה הוא טובל במקוה כי אז היה יכול לבטל בתפילתו גזר דינו. ולכן הזהיר הרה"ק ר' פנחס מקאריץ לדורות הבאים אחריו להזהר מאוד בטבילה זאת כלומר של ערב שביעי של פסח, ואמר אח"כ כי חיי הבעש"ט היו תלויים בטבילה זאת, וחוב קדוש הוא להיות מזרז מאוד בטבילה זאת.

◇ שירה בלב נשבר ◇

סיפר הרה"ק מצ'עשינוב זצ"ל שפעם אחד בהיות החבראי קדישא אצל רבם הרבי ר' אלימלך בשביעי של פסח, באמצע הלילה נחלש לבו של אחד התלמידים ולא היה לו במה להשיב נפשו, חיפש וחיפש עד שמצא תרנגולת צלויה ואכלו כדי להשיב נפשו. ובבוקר בזמן התפילה התחבא על יד התנור שידע שרבו הקדוש הרבי ר' אלימלך בוודאי ירגיש שהוא אכל את התרנגולת בלילה, ומרוב בושה ישב לו ליד התנור באחד הקרנות, ור' אלימלך הלך ממקומו לכאן ולכאן עד שבא למקום של תלמיד זה ואמר לו שילך אל העמוד להתפלל ואין מסרבים לגדול, והלך והתפלל בלב נשבר מאוד, וכן אמר השירה בהשתפכות הנפש, ואחר התפילה אמר לו רבי ר' אלימלך: אי התפלל התרנגול ויושע ה', ופירושו כך שעל ידי אכילת התרנגולת היה לו לב נשבר מאוד, ממילא התפלל השירה כדבעי.

◇ שירה שלאחר שינה ◇

פ"א כשהיה רבי שמעלקא ז"ע בריחוק מקום מביתו ומעירו הישקו אותו יין וישן והיה ראשו כבד עליו, עד שישן מעת לעת שלם, כאשר עמד בתפילה אח"כ היתה התפילה בהתלהבות עצומה כל כך, עד שבהגיעם לשירת הים, הגביהו המתפללים את כנף בגדיהם, כי הרגישו בנפשם איך שעוברים הם זה עתה את הים, לאחר התפילה שאלו התלמידים את רבם: אם כך שלאחר שהרבי נח וישן בכוחו להתפלל במדריגה נעלה זו, ולהליב כל כך את לבות המתפללים איתו, מדוע איפוא אינו ישן בתדירות שינה קבועה של כמה שעות טובות, ענה להם רבי שמעלקא: דעו כי רק מי שאינו ישן ועובד עבודתו בלי הרף כל הימים אז באם אירע שנח פעם אחת והחליף כח, אז יכול להתפלל תפילה כזו, אבל מי שרגיל לישון בכל לילה הרבה שעות, מן הנמנע שיוכל להגיע למעלת תפילה כזו.

◇ דבר אל בני ישראל ויסעו ◇

הגה"ק מהר"י מבעלזא ז"ע התאחר פעם בליל שביעי של פסח להיכנס לעריכת שולחן הטהור, בעת אמירת התורה על השולחן סיפר מרן: קודם שנכנסתי לעריכת השולחן נתנמנמתי, וראיתי את הרבי ר' אלימלך מליזענסק ושאלתי אותו: רבינו אמר שמישיח יבוא בחיי תלמידו והלא כל התלמידים כבר הלכו לעולמם, ענה לי רבי אלימלך: שאל ממני איזה דבר ואשיב לך, ובזה תהיה נחשב כתלמיד, המשיך ואמר שאלתי אותו על ביאור הפסוק מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו, דלכאורה יפלא מה א"ל הקב"ה מה תצעק אלי, הלא בני ישראל היו אז בסכנה גדולה, הים מלפניהם והמצרים מאחוריהם, ומה יש לו למנהיג ישראל לעשות, אם לא לצעוק אל ה' שיעזרם, ותו מה אמר להם הקב"ה ויסעו הלא הים עדיין לא נקרע לפניהם?. השיב לי הרבי ר' אלימלך על פי מעשה: פעם היה מלך גדול ולו בת יחידה מושלמת, ובנות